

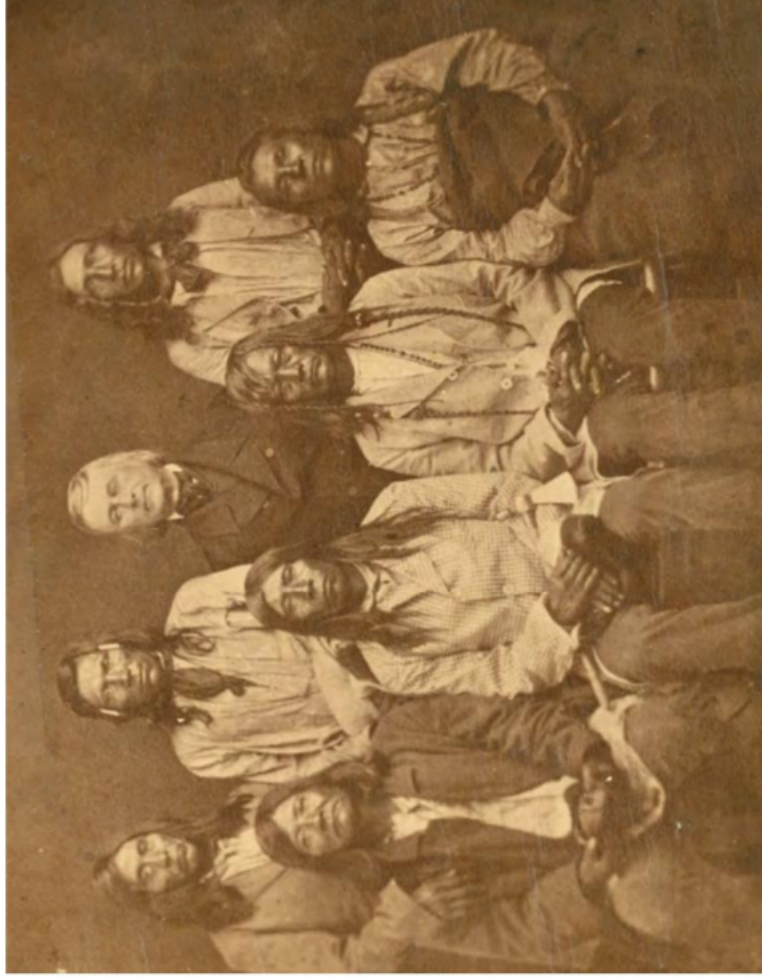
De Grote Zwartrok

“Hij had de gestalte van een reus. Zijn haar en gezicht waren beschilderd met rode kleur. Zijn oren waren doorboord met grote gaten. Aan zijn knieën hingen staarten van wilde katten...”. Op 5 februari start de tentoonstelling the Call of the Rockies: het verhaal van de indianen in Amerika en de ‘Grote Zwartrok’ die het voor hen opnam.

De ‘Grote Zwartrok’, dat is Pieter Jan De Smet. Een avontuurlijke jongen uit Dendermonde, die in de beginjaren van de negentiende eeuw droomt van verre zeereizen. Zijn vader ziet de bui hangen: “Hij wordt soldaat of wereldreiziger. In elk geval zal hij niet thuis blijven.” Luc Vints (curator, KADOC-KU Leuven): “Wanneer Pieter Jan De Smet in

Mechelen studeert, brengt priester Karel Nerinx zijn hoofd op hol met verhalen over missiewerk. Hij is dan twintig en waagt de oversteek naar het ruige Noordoost-Amerika, waar hij uiteindelijk de rest van zijn leven zal doorbrengen tot zijn dood in Saint Louis in 1873. Hij verricht er missiewerk bij de Indianen van het Columbia Plateau en de Plains, die hier vooral

de weinige blanken die niet met gespleten tong spreekt. Hij doopt opperhoofden om tot ‘Paul’ en ‘Peter’, zij noemen hem ‘Grote Zwartrok’.”

Op de thee

Ondertussen wordt Amerika overspoeld door migranten, op zoek naar goud en vruchtbare grond. Het is een drift die ten koste gaat van de Indianen: zij zien aan een overrompelend tempo hun woongebieden en traditionele levenswijze verloren gaan. Pieter Jan De Smet beleeft de expansiegolf die van oost naar west rolt van heel dichtbij. Hij is een bevoorrechte getuige van de ontstaansgeschiedenis van de Verenigde Staten van Amerika. Mireille Holsbeke: “Het gaat er hard aan toe. De allochtone en autochtone be-

kend zijn als Sioux.” Aan avontuur is er geen gebrek. Pieter Jan maakt buffeljachten mee, rookt zeer vaak de vredespijp, onderneemt gevaarlijke tochten over weidse vlakten en dichte wouden waarbij – zo staat het in zijn brieven: ‘men zich zoo dun en zoo klein mogelijk moet maken, en de verschillende houdingen en bewegingen van een dronken ruiter moet nabootsen’. Mireille Holsbeke (curator, MAS Antwerpen): “Over zijn reizen en zijn talrijke ontmoetingen met de verschillende volkeren ten westen van de Rocky Mountains en de vallei van de Boven-Missouri schrijft hij meer dan 5000 brieven en meerdere boeken bij elkaar. Pieter Jan slaagt erin een unieke band op te bouwen met de Indianen. Hij wordt aanzien als een van

volking komen meermaals met elkaar in bloederig conflict. De overheid schakelt Pieter Jan De Smet in als bemiddelaar. Hij ontloopt zich tot een lobbyist avant la lettre. Om geld in te zamelen voor ‘zijn’ Indianen deelt hij zijn ervaringen met invloedrijk volk.”

Luc Vints: “Pieter Jan gaat op de thee bij Abraham Lincoln en in 1868 schenkt hij een Siouxkleed aan de koningin van België. Al zijn inspanningen ten spijt laten de twee werelden zich moeilijk verenigen.”

Pieter Jan De Smet sterft in 1873. Hier is hij vergeten, in de VS nog lang niet. De tentoonstelling The Call of the Rockies brengt alvast aan deze kant van de oceaan zijn avonturen met de Indianen opnieuw tot leven.

The Call of the Rockies
Van 5 februari tot 1 mei 2016
Provinciaal Cultuurcentrum
Caermersklooster
Vrouwebroersstraat 6, 9000 Gent
-09 www.caermersklooster.be
Bevoegd beleidsverantwoordelijke:
gedeputeerde Jozef Douwe